

3

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ..... 9906/16888
วันที่..... ๒๕ ม.ค. ๕๙
เวลา..... ๑๐.๓๕

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๒๗๕๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาตามข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.)

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๔๑๕๐
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๘/๘๗๑๗
ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ และเอกสารประกอบ
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ ๑๒๒๒/๘๕๒๓ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๓๐ กันยายน ๒๕๕๘) รับทราบข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.) และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบพิจารณาพร้อมกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น

กระทรวงยุติธรรมได้เสนอรายงานผลการพิจารณาตามข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.) มาเพื่อดำเนินการ และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้แจ้งผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กลุ่มงานระเบียบวาระ

รับที่ ๑๔ / ๒๕๕๙

วันที่ ๒๙ / ม.ค. ๕๙ เวลา ๑๕.๒๐ น.
/ คณะ ...

กลุ่มงานกระทู้ถาม
รับที่..... ๒๕๕๙
วันที่ ๒๙ / ม.ค. ๕๙ เวลา ๑๕.๒๐ น.
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประทุม
รับที่ ๒๕ / ๒๕๕๙
วันที่ ๒๙ / ม.ค. ๕๙ เวลา ๑๕.๒๐ น.
ส่งกลุ่มงาน กระทู้ถาม ดำเนินการ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๙

๑. รับทราบรายงานผลการพิจารณาตามข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ของภาครัฐ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.) ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ

๒. ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการดังนี้

๒.๑ แจกผลการพิจารณาของกระทรวงยุติธรรมให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อนำเสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อไป

๒.๒ แจกสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการร่วมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดนำเรื่องดังกล่าวเสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

สีวัชร ภิรมณ์

(นางสาวสาวิตรี ชำนาญกิจ)

ผู้อำนวยการสำนักนิติธรรม ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๕ (ณัฐธิดา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

(เรื่องเสนอ คสช./ส.มติ ท(รับทราบรายงาน ม.31 รธน./28มค59)

ที่ นร ๐๑๐๘/ ๘๗/๑๗

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗/๓๘๘๘๕ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๘/๘๗/๑๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้เร่งรัดการพิจารณาข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.) แจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบเพื่อรวบรวมผลการดำเนินการส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ขอเรียนว่า ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติดังกล่าวมีร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี คือ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ซึ่งเป็นการเสนอยกเลิกพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงได้พิจารณาและแจ้งความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ดังกล่าว ให้กระทรวงยุติธรรมทราบแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางพัชราภรณ์ อินทรียงค์)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี รักษาราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๖๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๕๘

(นางสาวณัฐริรา ชัชจิรากุลโรจน์)
นิติกรชำนาญการ
สำนักนิติกรรม

ที่ ยธ ๑๒๒๒/๔๕๒๓

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๔
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร ๐๕๐๓/๓๘๔๘๔ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแจ้งว่า โดยที่คณะกรรมการมีมติมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไปพิจารณาร่วมกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอดังกล่าว แต่เนื่องจากรายงานผลการดำเนินการที่กระทรวงยุติธรรมเสนออย่างขาดผลการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. จึงขอให้รวบรวมผลการดำเนินการในเรื่องนี้ให้ครบถ้วนตามมติคณะกรรมการแล้วแจ้งให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการทราบ นั้น

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้ว เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าว มีเจตนารมณ์เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีธรรมาภิบาล มีการกำกับดูแลตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ ซึ่งจะทำให้การป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระทรวงยุติธรรมมีความเห็นสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าว

สำหรับผลการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายบัญญัติไว้ ยกเว้น กรณีข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมาตรา ๖๔ กำหนดห้ามผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ โดยมีได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และมีใช้การกระทำตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือไต่สวนข้อเท็จจริง หรือเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น ในการเปิดเผยข้อมูลใดที่ได้มาเนื่องจากพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐซึ่งในปัจจุบันมี ๒ กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งผู้ร้องได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ของราชการ...

ของราชการ ในส่วนของการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.
เนื่องจากยังไม่มีมีการประกาศใช้บังคับ จึงไม่อาจรวบรวมผลการดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ไพบูลย์ สุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงาน ป.ป.ท.

กลุ่มงานกฎหมาย

(นางจิรวดี จินดาพล ๐๘ ๑๘๐๔ ๐๔๔๕)

โทรศัพท์. ๐ ๒๕๐๒ ๖๕๘๕

โทรสาร. ๐ ๒๕๐๒ ๖๕๙๒

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวณัฐิรา ชัชจิรากุลโรจน์)

นิติกรชำนาญการ

๐๘ ๒๕๐๒ ๖๕๙๒

บันทึกความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่องร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ.)

๑. ความเป็นมา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ เกี่ยวกับเรื่องข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.) โดยให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาศึกษาหาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอดังกล่าวร่วมกับกระทรวงยุติธรรมแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. ข้อพิจารณา

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว มีร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี คือ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. ที่สภาปฏิรูปแห่งชาติ เสนอ ดังนี้

๒.๑ ตามรายงานการศึกษาเรื่องการปฏิรูปสิทธิในการรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้มีการระบุในหลักการและเหตุผลว่า เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รองรับสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่ากฎหมายฉบับนี้มีปัญหาเกิดขึ้นทั้งในด้านการบังคับใช้บทบัญญัติของกฎหมาย และในด้านการปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย กลายเป็นความสัมพันธ์ที่กระทบต่อสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะต้องมีการปฏิรูปสิทธิในการรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของประชาชนโดยการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ปัจจุบันยังเป็นกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการรองรับ "สิทธิได้รู้" ของประชาชน ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เนื่องจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดวิธีการในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไว้ ๓ วิธี ตามประเภทของข้อมูลข่าวสาร คือ

๒.๑.๑ การพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๗)

๒.๑.๒ การจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู (มาตรา ๘)

๒.๑.๓ การจัดหาให้กับเอกชนเป็นการเฉพาะราย (มาตรา ๑๑)

ซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าข้อมูลข่าวสารใดบ้างที่หน่วยงานของรัฐต้องนำไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาให้ประชาชนได้รับทราบ (มาตรา ๗ (๑) - (๕)) ข้อมูลข่าวสารใดบ้างต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู (มาตรา ๘ (๑) - (๘)) สำหรับข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดหาให้กับเอกชนเป็นการเฉพาะรายนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารอื่น

นอกเหนือจากข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยในการดำเนินการเพื่อควบคุมดูแลให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว มีคณะกรรมการทำหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ๒ คณะ คือ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยมีสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นฝ่ายเลขานุการมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการทั้งสองคณะดังกล่าว โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กรณีที่มีผู้ร้องเรียนว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา ๘ หรือไม่จัดหาข้อมูลให้แก่คนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร และมีอำนาจเข้าตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารกรณีที่หน่วยงานของรัฐตอบปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนมีคำขออยู่ในความครอบครอง ตามมาตรา ๓๓ ซึ่งระยะเวลา ๑๘ ปีที่ผ่านมา คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาเรื่องที่ประชาชนใช้สิทธิร้องเรียนตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารกรณีต่างๆ เป็นที่ยุติแล้ว รวมจำนวนทั้งสิ้น ประมาณ ๔,๘๕๐ เรื่อง และได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนเข้าตรวจสอบเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ (๑) - (๗) ดังนี้

๑) ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ เรื่องกำหนดให้ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐที่หัวหน้าส่วนราชการลงนามแล้ว เป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๘ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒) ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่องการกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ตามมาตรา ๘ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๓) ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่องกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา ๘ (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นอกจากนี้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติกำหนดแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพิ่มเติม ที่สำคัญดังนี้

๑) มติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/๑๕๘๖๙ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่จะทำสัญญาซึ่งมีข้อสัญญาเกี่ยวกับการรักษาความลับของสัญญาเจรจากับคู่สัญญาเพื่อกำหนดข้อยกเว้นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไว้ในสัญญาว่าให้เปิดเผยได้ในกรณีเป็นการกระทำตามหน้าที่ราชการ หรือคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒) มติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๒๗๑ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ กำหนดมาตรการให้ทุกหน่วยงานของรัฐให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว

๒.๑) กรณีที่ประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของรัฐ มีข้อมูลข่าวสารนั้นและพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ ต้องดำเนินการให้เสร็จโดยเร็วหรือภายในวันที่รับคำขอ

๒.๒) กรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ขอมิเป็นจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จภายใน ๑๕ วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ผู้ขอทราบด้วย

๒.๓) ให้หน่วยงานของรัฐที่มีเว็บไซต์ นำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคาและสอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐอีกทางหนึ่งด้วย

๓) มติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๓๒ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีปกครองเพื่อเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีคำวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ขอทราบ และต้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยภายใน ๗ วัน

๔) มติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๕/ว ๕๗ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานด้วย

จากประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพไปจัดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบเพิ่มเติมโดยที่ประชาชนไม่ต้องใช้สิทธิร้องขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ และเพิ่มช่องทางทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

สำหรับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเรื่องที่ประชาชนใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งของหน่วยงานของรัฐที่มีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร กรณีไม่รับฟังคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของผู้มีส่วนได้เสีย และกรณีที่มีคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ที่ผ่านมาได้พิจารณาและมีคำวินิจฉัยเรื่องที่ประชาชนใช้สิทธิอุทธรณ์ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารกรณีต่างๆ เป็นที่ยุติแล้ว จำนวนทั้งสิ้น ประมาณ ๒,๕๖๒ เรื่อง โดยประมาณร้อยละ ๔๕ ของเรื่องอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้กับผู้ขอทราบ ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่ร้องขอ และสามารถนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปใช้ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ และใช้ปกป้องสิทธิของตนเองได้ สมดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ เช่น คำวินิจฉัยที่ สค ๓๒/๒๕๔๘ เรื่องอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ไม่ลบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม เป็นกรณีที่ผู้อุทธรณ์กระทำ

ความผิดในขณะที่เป็นผู้เยาว์และศาลให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการฝึกอบรม ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ลบข้อมูลประวัติการจับกุมและดำเนินคดีอาญาของผู้อุทธรณ์ออกจากฐานข้อมูลประวัติอาชญากร
ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า การที่สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติจัดเก็บข้อมูลผู้อุทธรณ์ในฐานะที่เป็นอาชญากรในทะเบียนประวัติอาชญากร เป็นการเก็บ
ที่ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. ๒๔๗๙
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔
และประมวลกฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน จึงวินิจฉัยให้สำนักงานตำรวจ
แห่งชาติลบข้อมูลประวัติของผู้อุทธรณ์ออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
คำวินิจฉัยที่ ๑๓๓/๒๕๕๕ เรื่องอุทธรณ์คำสั่งมีให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับรายงานผลการตรวจพิสูจน์ ดี เอ็น เอ ผู้อุทธรณ์เป็นนักโทษคดีอาญาขอรายงาน
ผลการตรวจพิสูจน์ ดี เอ็น เอ ของผู้อุทธรณ์เปรียบเทียบกับ ดี เอ็น เอ เนื้อเยื่อในซอกเล็บผู้ตาย ตามหนังสือ
แจ้งผลการตรวจของภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งโรงพยาบาลมหาราช
นครเชียงใหม่ได้ปฏิเสธการเปิดเผย คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า แม้รายงาน
ผลการตรวจ ดี เอ็น เอ ดังกล่าว ไม่ปรากฏว่าเป็นรายงานผลการตรวจ ดี เอ็น เอ ของผู้อุทธรณ์เปรียบเทียบกับ
ผู้ตายก็ตาม แต่รายงานผลการตรวจ ดี เอ็น เอ ดังกล่าวสามารถนำไปพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้อุทธรณ์
ซึ่งถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ฆ่าผู้ตายและศาลพิพากษาให้จำคุกตลอดชีวิต เพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตน
และเป็นพยานหลักฐานในการประกอบการฟ้องร้องในคดี จึงวินิจฉัยให้โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
เปิดเผยรายงานผลการตรวจ ดี เอ็น เอ ดังกล่าว คำวินิจฉัยที่ ๓๓/๒๕๕๔ เรื่องอุทธรณ์คำสั่งมีให้เปิดเผย
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกสารการร้องเรียนผลการพิจารณาและความเห็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ผู้อุทธรณ์ขอข้อมูลข่าวสารสำเนาเอกสารการร้องเรียนของผู้ร้องเรียน (ผู้ร้องเรียนเป็นอดีตนักการเมือง) ที่ได้
ร้องเรียนผู้อุทธรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการพิจารณาของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำเนาบันทึก
ความเห็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีที่มีผู้ร้องเรียนผู้อุทธรณ์ต่อสำนักผู้ตรวจการแผ่นดินว่า
ผู้อุทธรณ์ก่อสร้างเขื่อนรูก้ำลำคลองสาธารณะ (คลองหมอสาย) ยาวประมาณ ๔๐ เมตร สำนักงานผู้ตรวจการ
แผ่นดินได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบบริเวณก่อสร้างเขื่อนดังกล่าว ต่อมาผู้ร้องเรียนได้ฟ้องผู้อุทธรณ์
ต่อศาลปกครองกลาง ผู้อุทธรณ์จึงขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าว สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินปฏิเสธการเปิดเผย
โดยให้เหตุผลว่าจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำฟ้องไม่ปรากฏว่ามีส่วนหนึ่งส่วนใดในคำฟ้องที่จะต้องเสนอ
คำให้การต่อศาล การสอบสวนเรื่องร้องเรียนของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และผลการวินิจฉัยของ
ผู้ตรวจการแผ่นดินมิได้ส่งผลกระทบต่อผู้อุทธรณ์โดยตรง คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในกรณีที่
เอกชนมีข้อพิพาทกัน เมื่อกรณีดังกล่าวได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยข้อมูลการตรวจสอบย่อมแสดง
ให้เห็นถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับผู้อุทธรณ์มีส่วนได้เสียในข้อมูล
ดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เป็นต้น (คำวินิจฉัยของ
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทุกเรื่องสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ได้เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานฯ เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานของรัฐได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทาง
ในการร้องขอต่อไปด้วย)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มิได้มีปัญหาในด้านการบังคับใช้บทบัญญัติของกฎหมาย และในด้านการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้ระบุไว้ในหลักการและเหตุผลตามรายงานการศึกษาแต่อย่างใด แต่ยังเป็นกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการรองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชนได้อยู่ในปัจจุบัน

๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปของสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เสนอให้มีการตรากฎหมายข้อมูลข่าวสารสาธารณะขึ้นมาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้โอนภารกิจอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน นั้น เห็นว่า เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม เนื่องจาก การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ประชาชน เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกับการบริหารจัดการงานด้านข้อมูลข่าวสารของรัฐด้วย เพราะการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารของรัฐต้องมีทิศทางหรือแนวนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลข่าวสาร การแบ่งหมวดหมู่ของข้อมูลข่าวสาร การเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร การทำลายข้อมูลข่าวสาร และการรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสาร และยังมีข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย เช่น ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลที่เป็นภัยต่อความมั่นคงประเทศที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหารได้กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารขึ้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ในหลักการจึงควรเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหารที่จะต้องกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป เพื่อให้หน่วยงานของรัฐภายใต้การบังคับบัญชา หรือกำกับดูแล ถือปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน การยกเลิกพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และโอนภารกิจอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ภายใต้ผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ตามร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. จะทำให้เกิดปัญหาอุปสรรค และความไม่สะดวกในการบริหารจัดการ และการดำเนินนโยบายด้านข้อมูลข่าวสารของราชการของรัฐบาลในฐานะฝ่ายบริหารที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชาและกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐต่างๆ ได้ อีกทั้งรัฐบาลไม่สามารถใช้อำนาจสั่งการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใดให้เป็นไปตามความประสงค์ของรัฐบาลได้

๒.๓ ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะ พ.ศ. บัญญัติให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะ จำนวน ๑๕ คน โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๒ คน ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและ

พิทักษ์สิทธิมนุษยชน เป็นผู้แต่งตั้งจากการคัดเลือกของที่ประชุมผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน โดยมีอำนาจหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย และแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ให้นำหน่วยงานที่มีหน้าที่นำไปปฏิบัติ และมีอำนาจในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะทำหน้าที่วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะก็ได้ ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับความเป็นกลางและความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารสาธารณะในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เรื่องที่ประชาชนใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ซึ่งแตกต่างจากพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไว้อย่างชัดเจน ตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๒.๑

๓. ข้อเสนอ

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วตามข้อ ๑ ถึง ข้อ ๓ จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้บทบัญญัติของกฎหมายที่สำคัญ อันเป็นเหตุให้ต้องยกเลิกและจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสาธารณะขึ้นมาบังคับใช้แทนแต่อย่างใด แต่สมควรที่จะได้มีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เพื่อเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาต่อไป และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นอย่างดี เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลกฎหมายดังกล่าวต่อไป โดยมีฐานะเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
